

Krajský úřad Plzeňského kraje
Mgr. Jan Karásek
vedoucí odboru zdravotnictví
Škroupova 18
306 13 Plzeň

V Praze dne 4. října 2019
Č.j.:MZDR 36134/2019-2/OZP

MZDRX017OKPT

Vážený pane vedoucí,

k Vaší žádosti o stanovisko k metodě reflexní terapie, tj. zda je „reflexní terapie“ zdravotní péčí dle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, sděluji.

„Reflexní terapie“ (nazývána též reflexologie) je metodou komplementární a alternativní medicíny (dále jen „alternativní medicíny“). Tato metoda využívá tlaku a masáží reflexních zón (tj. reflexních bodů a plošek) umístěných převážně na chodidlech či dalších okrajových částech těla (např. na rukou, uších aj.). Jedná se o masáž, pomocí níž by mělo mimo jiné dojít k uvolnění od bolesti, rozprouzení toku energie v těle, k příznivému ovlivnění psychiky a k celkovému navození pocitu pohody a harmonie. Daná metoda nenahrazuje lékařské vyšetření ani léčbu a z pohledu Ministerstva zdravotnictví se nejedná o poskytování zdravotní péče ve smyslu zákona o zdravotních službách.

Obecně je použití metod alternativní medicíny vedeno snahou zlepšit nebo zachovat zdravotní stav člověka, avšak s tím, že se nejedná o zdravotní služby ve smyslu zákona o zdravotních službách. Podstatným znakem, který odlišuje alternativní medicínu od zdravotních služeb podle zákona o zdravotních službách je, že zdravotní služby jsou poskytovány podle pravidel vědy a uznávaných medicínských postupů (§ 4 odst. 5, § 28 odst. 2, § 45 odst. 1, § 49 odst. 1 písm. a) zákona o zdravotních službách). Jedná se o služby alternativní medicíny, které nejsou v současné době právními předpisy speciálně upraveny.

Dle názoru Ministerstva zdravotnictví nenaplňuje „reflexní terapie“ znaky zdravotní péče dle zákona o zdravotních službách a není proto vyloučeno provádět tuto metodu (avšak nikoliv pod označením „reflexní masáž“) na základě živnostenského oprávnění dle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších

předpisů, a to konkrétně např. v rámci živnosti vázané Masérské, rekondiční a regenerační služby. Daná živnost, uvedená v nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností v příloze 2, je definována jako „poskytování sportovních, rekondičních a regeneračních masáží (které jsou prováděné na zdravých jedincích a nenavodí léčebný proces), s vyloučením techniky reflexní masáže, a poskytování regeneračních a rekondičních služeb (např. parafínové zábaly)“.

Z výše uvedené obsahové náplně živnosti jsou vyjmuty „reflexní masáže“, které jsou léčebnou metodou fyzikální terapie a mohou být prováděny pouze na základě oprávnění k poskytování zdravotních služeb, a to prostřednictvím odborně způsobilých zdravotnických pracovníků – fyzioterapeutů v souladu s § 25 odst. 1 písm. i) vyhlášky č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů. „Reflexní masáže“ mohou být prováděny různými technikami (např. technika vazivové reflexní masáže, segmentové reflexní masáže aj.), jejichž použití se odvíjí od stanovené indikace. Pro informaci doplňuji, že seznam zdravotních výkonů obsahuje výkon nazvaný „Masáž reflexní a vazivová“, který je definován jako „manuální léčebný zásah na povrchu těla, aplikovaný v místech druhotných, onemocněním reflexně vyvolaných změn, včetně předehtání“¹. Daný výkon provádí fyzioterapeut způsobilý k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu, a to pouze jako zdravotní péči poskytovanou na základě oprávnění k poskytování zdravotních služeb dle zákona o zdravotních službách.

K přiložené příloze (Záznam ze schůzky se zástupci MPO) Vaší žádosti uvádím, že Ministerstvo zdravotnictví je i nadále toho názoru, že v rámci živnosti nesmí být deklarován léčebný charakter nabízených služeb, léčba či ovlivňování nemoci nebo zásah na nemocném systému, orgánu či tkáni. Pokud by byly tyto služby poskytovány a prezentovány jako léčebné a prováděné za účelem definovaným v § 2 odst. 4 zákona o zdravotních službách, mohlo by se jednat o (neoprávněné) poskytování zdravotních služeb. V případě, že by se fakticky nejednalo o zdravotní služby, a přesto by byly prezentovány jako léčebné, terapeutické, způsobilé kladně ovlivnit zdravotní stav, pak by se mohlo jednat o klamavou praxi a o možnou odpovědnost podle zákona o regulaci reklamy.

Obecně považuje Ministerstvo zdravotnictví použití pojmu „terapie“ vzhledem k jeho významu „léčba, léčení, léčebný postup“ (tj. soubor opatření prováděných s cílem ovlivnit průběh onemocnění) za nevhodné, neboť může navodit dojem, že se jedná o poskytování zdravotních služeb. Potenciální klient nesmí být uváděn v omyl tím, že by mu byly např. v rámci živnosti Masérské, rekondiční a regenerační služby nabízeny zdravotní služby

¹ <https://szv.mzcr.cz/Vykon/Detail/21713>

podle zákona o zdravotních službách. V návaznosti na uvedené upřednostňujeme pro metodu „reflexní terapie“ použití označení „reflexologie“, avšak vzhledem k tomu, že označení „reflexní terapie“ je všeobecně známé a např. v knižních publikacích uváděné jako metoda alternativní medicíny, lze toto označení v rámci příslušné živnosti akceptovat.

Pokud by měl živnostenský úřad pochybnosti o službách, které v rámci „reflexní terapie“ provozovatel živnosti nabízí, je třeba vždy na základě řádně zjištěného skutkového stavu posoudit, zda se v konkrétním případě jedná o činnosti, které lze vykonávat v rámci živnosti či zda se jedná o poskytování zdravotních služeb. Zdůrazňuji, že v rámci „reflexní terapie“ nelze nabízet „reflexní masáže“, které jsou léčebnou metodou fyzikální terapie a lze je provádět pouze na základě oprávnění k poskytování zdravotních služeb.

S pozdravem

MUDr. Petr Sucharda, CSc.
ředitel odboru zdravotní péče

